

Landgoed Het Overvelde kampt met watertekort

Beschutte oase

Het bijna tweehonderd jaar oude landgoed Het Overvelde in Diepenveen is een groene oase van ongeveer negentig hectare. Wie er wandelt, merkt meteen de bijzondere sfeer. Kronkelende paden wisselen af met statige lanen, bossages en verschillende waterpartijen. De parkaanleg in landschapsstijl uit circa 1850 geeft het gebied een natuurlijke samenhang. Tussen het groen verschijnen een statig landhuis, enkele boerderijen, een bruggetje en zelfs een pittoresk familiegraf. Het voelt er koel en beschut.

TEKST: **HEIDI VAN LIMBURG STIRUM** FOTO'S: **LÉONTINE LAMERS**

Wat je niet meteen ziet, is dat het landgoed kampt met watertekorten. Eric Brinkmann heeft een achtergrond in rechten en filosofie, maar is hier als specialist historische watersystemen betrokken bij het project *Haarvaten op Peil*. Dat richt zich op het beter vasthouden van water op landgoederen op de hoge zandgronden rondom Deventer. Volgens Brinkmann is “een landgoed een tijdscapsule waar de ondergrondse ‘haarvaten’ van historische watersystemen nog vaak intact zijn gebleven”.

Op historische landgoederen wordt schade vaak pas laat zichtbaar. Ze zijn van oorsprong ontworpen als waterrijke, zelfregulerende systemen. Het project onderzoekt of oude, soms vergeten watersystemen opnieuw een rol kunnen spelen bij het oplossen van het waterprobleem.

Sporen van een nat verleden

Het Overvelde was vroeger veel natter, dat blijkt uit het grote areaal elzenhakhout. Dit type bos werd aangelegd op zeer natte grond, als manier om die toch economisch te benutten. Het hout werd vooral verkocht als brandhout. Ook de op het landgoed aanwezige steltenbergen – hooibergen met een onderschuur – verwijzen naar een tijd waarin overstromingen regelmatig voorkwamen.

Zoektocht naar oplossingen

Aan het einde van de wandeling wordt duidelijk hoe groot de impact van aanhoudend watertekort is. Het tast zowel de ecologische vitaliteit als de cultuurhistorische samenhang van het landgoed aan. Wie goed

kijkt, ziet afstervende bomen, drooggevalen sloten en greppels.

Het Overvelde ondervindt nu al duidelijke schade door de steeds langere en frequentere droge periodes. Het herstelvermogen is begrensd. Wat gebeurt er als de waterstructuren, de bodem en de oude hydrologische systemen uiteindelijk niet meer te herstellen zijn?

Een oude vraag komt op: “Is het denkbaar dat het landgoed gevoed zou worden met water uit het niet al te ver weg gelegen Overijssels kanaal? Dit is een omstreden en zeker geen eenvoudige of betaalbare oplossing.”

Geschiedenis

De geschiedenis van het landgoed gaat terug tot Jan Garritzen, die hier in 1742 de boerderij Overvelde bouwde. Of het huidige herenhuis toen al bestond, is onbekend. In 1852 werd het landgoed geveild en omschreven als een aanzienlijk bezit met herenhuis, stalling, boomgaarden, vijvers, bossen en landbouwgronden.

Na een periode van verkleining kwam Overvelde in 1884 in handen van J.J. van Coeverden. Hij en zijn kinderen breidden het bezit weer uit tot ruim 73 hectare. Na de dood van zoon Eduard werd het landgoed in 1956 ondergebracht in een stichting, met de bepaling dat het niet verkocht mocht worden en open moest blijven voor publiek. Tot op heden beheert de Stichting Het Overvelde het gebied dat valt onder de Natuurschoonwet.

Huis Overvelde.

Zicht vanaf brug over historisch grachtenstelsel.

Brug over historisch grachtenstelsel.

Familiegraf Van Coeverden.

Steltenberg.